

Liefde voor kennis en/of de ochtendkrant lezen

Van der Dussen

Van der Dussen begon zijn betoog met een verwijzing naar het boekje *Wat is geschiedenis?* waarmee hij in 1971 met Dalhuisen de kwestie van vaardigheden en benaderingswijzen expliciet aan de orde heeft gesteld. De titel van het in 1993 door de Wieg uitgegeven *Geschiedenis: wat is dat?* is een knipoog naar dit vroege pleidooi om leerlingen te leren zich kritisch met het verleden in relatie met heden en toekomst bezig te houden. Het was een reactie op het zeer kennisgerichte onderwijs in die tijd. *"Er is in zoverre een groot verschil met de situatie van 25 jaar geleden dat thans alom wordt erkend dat het geschiedenisonderwijs niet meer gegeven kan worden zoals dat toen gebruikelijk was. Over het hoe het dan wel moet is enige commotie ontstaan en in diverse media wordt hier heftig van mening verschild. Wij kunnen er ons allen in verheugen dat het tot in invloedrijke politieke kringen als een belangrijke problematiek wordt gezien"*, aldus de geschiedsfilosof die daarbij natuurlijk verwees naar VVD-leider Bolkestein. Met betrekking tot inhoud en

vaardigheden stelde Van der Dussen uitdrukkelijk dat deze natuurlijk nooit gescheiden van elkaar mogen worden gezien. *"Het gaat natuurlijk ook om een kennis van het verleden. Het door sommige met zoveel nadruk naar voren gebrachte 'grote overzicht' behoort wel degelijk een belangrijk element van het geschiedenisonderwijs te vormen. Hoe dat moet gebeuren is een andere zaak en een uitdaging voor didactici, uitgevers en auteurs."*

Met deze laatste zin mochten de aanwezige didactici, uitgevers en auteurs, maar vooral de docenten het doen. Op het moment dat de stofkeuze-problematiek werkelijk aan de orde leek te komen - de discussie waarom het feitelijk draait in basis- en voortgezet onderwijs - liet ook Van der Dussen het afweten.

Uit de rest van zijn betoog bleek ook zijn beperkte kennis van de even zo geschiedsfilosofische discussie die zich bij de vernieuwing van het huidige geschiedenisonderwijs afspeelt, waarbij het gaat om de vraag: hoe kunnen we het beste verplicht te stellen stof kiezen - als samenleving, als

school, als auteur, als docent - rekening houdend met de ontwikkeling van het kind, de 'breedte' van de wetenschap, de snelle ontwikkeling van onze samenleving en vooral ook: de beperkte lestijd?

Al met al was het interessant weer eens te kunnen constateren hoe vanuit de universitaire wereld naar het onderwijs in geschiedenis en staatsinrichting wordt gekeken. Hoewel beide sprekers hun beweringen fraai vorm wisten te geven, bleken hun lezingen voor insiders weinig nieuws te bevatten. Dat gold ook voor de na afloop in verband met de aanwezige Britten in het Engels gevoerde discussie. Typerend vond ik de uitspraken *"I love knowledge!"* (Blom) en *"History is also reading the morning paper"* (Van der Dussen).

From Plato to Nato?

Het middagprogramma bestond uit twee workshops, verzorgd door Michael Riley en Christine Council, die zich onder meer bezighouden met de herziening van het Engelse national curriculum. Interessant was het om te horen hoe in Engeland inhoudelijke kennis in voorschriften wordt omschreven, bijvoorbeeld voor de leeftijdsgroep 11-14 jaar: *"Pupils should be taught: - to use dates, terms and conventions that describe historical periods and the passing of time: eg era, medieval, Reformation, Industrial Revolution, Hanoverian, Georgian. (...) - to develop overviews of the main events and changes, both within and across periods, by making links between the content in different study units and between local, British, European and world history."*

Met hun inspirerend enthousiasme maakten de twee Britse collega's op praktische manier vooral duidelijk hoe jonge

leerlingen concreet bezig kunnen zijn met exemplarische thema's in relatie met overzichts-kennis. Met deze "happy balance" tussen chronologisch overzicht en thematische benadering werd echter voorbijgegaan aan tal van haken en ogen van het thema van deze seminar: het groot overzicht in de Tweede fase.

Het was een gezellige en boeiende dag, die jammer genoeg beperkt heeft bijgedragen aan het vinden van oplossingen voor de leerstofkeuze-problematiek. Hulde aan de Wieg voor het initiatief en de goede organisatie.

Tom van der Geugten

Op de foto's: Aanwezigen met de interruptiemicrofoon (Links: Ronald Donk; Boven: Arie Wilschut)

